

MEMO : Vakland - Beoordeling staatssteun Definitief

Van : mw. mr. 5.1.2e

Datum : 2025-05-17

Conclusie:

- Hoofdzakelijk niet-economische activiteiten.
- Wél (deels) sprake van economische activiteiten inzake Impactvol Ondernemen en Klei Impuls, indien er in bepaalde gevallen sprake is van een specifiek, individueel bedrijfsadvies.
- Inzake Impactvol Ondernemen en bij Klei Impuls moet daarom gewerkt worden met de-minimisverklaringen van de deelnemende partijen, zover er sprake is van een specifiek, individueel (bedrijf)advies aan een onderneming, waarvan de resultaten niet open en breed gedeeld kunnen worden. Vakland is daarbij zelf verantwoordelijk om het specifieke bedrijfsadvies op waarde te zetten en daarbij een de-minimisverklaring van de onderneming te vragen.
- De resultaten van de onderzoeken uit de Onderzoekswerkplaats moeten, zoals toegezegd, openbaar en breed gedeeld worden op de website van Vakland.
- De tarieven inzake de ZZP'ers zijn akkoord en marktconform bevonden. De ZZP-constructie is een klein gedeelte van de begroting (waarvan € 5.1.1c in-kind bijdragen betreffen op € 5.1.1c). Voor de tarieven van o.a. WadAvies geldt dat het tarief maar € 5.1.1d euro betreft.

1. Subsidieaanvraag

Gebiedscoöperatie Het Hogeland wil graag voor het project Vakland een subsidie aanvragen. Dit betreft een subsidieaanvraag voor € 500.000,- op een totaalproject van € 1.000.000,-. Met dit project wil aanvrager de continuïteit van Vakland waarborgen tijdens de overgang naar Werken aan Ontwikkeling en Nij Begun, door enerzijds te verdiepen (verbindingen met bestaande infrastructuur) en anderzijds te verbreden (introductie van de Vakland-formule in andere regio's). De subsidie is om het leren te blijven stimuleren en faciliteren. Daarnaast wil aanvrager de Vakland-formule verder uitbreiden.

2. Begroting

De kosten van de begroting zitten, zoals aangegeven in de Excel bladen, hoofdzakelijk in de kosten van de uurtarieven van personeel.

Zie bijlage 1.

3. Marktconformiteit tarieven ZZP'ers

Markconforme tarieven

Op 10 maart 2025 heeft Gebiedscoöperatie Het Hogeland, op verzoek, een toelichting aangeleverd ter onderbouwing dat het uurtarief van de ZZP'ers marktconform is. Het uurtarief moet gelijk zijn aan wat

een gemiddelde onderneming in de vrije markt voor dezelfde dienst zou vragen. Dit betekent dat aanvrager, alvorens het ontvangen van de steun, tarieven moet vergelijken met die van vergelijkbare bedrijven in de sector en regio. De tarieven inzake de ZZP'ers zijn akkoord en marktconform bevonden. De ZZP-constructie is een klein gedeelte van de begroting (waarvan € 5.1.1c in-kind bijdragen betreffen op een bedrag van € 5.1.1c). Voor de tarieven van o.a. WadAvies geldt dat het tarief maar € 5.1.1c-euro betreft.

Btw

Alleen niet-terugvorderbare btw komt in aanmerking voor subsidie, om dubbele financiering te voorkomen (dus zowel subsidie als btw-teruggave achteraf) óf het moet duidelijk zijn dat de btw niet terug vorderbaar is. In dit geval is de aanvrager Gebiedscoöperatie Het Hogeland niet btw-plichtig en geven ze aan ze dit ook niet m.b.t. de ZPP'ers kunnen doen (zie ook bijlage 2).

4. Terugkomdagen Radio Karnivoale, vraagstimulering, infrastructuur dorpen

4.1. Makelen en schakelen met een maatschappelijk belang

- *Terugkomdagen* - De "Terugkomdagen" van Radio Karnivoale in Het Hogeland en Eemsdelta zijn evenementen waarbij de resultaten van eerdere activiteiten worden geëvalueerd en nieuwe vragen van inwoners en dorpsverenigingen worden opgehaald. Dit wordt gedaan in samenwerking met de theaternemers van Karnivoale, met als doel vraagstimulering in de dorpen. De inwoners worden gevraagd wat ze willen leren, ontwikkelen, en voor zichzelf en hun dorp zouden willen doen. Dit draagt bij aan de opbouw van dorpsecosystemen, waarbij een Dorpsversterker wordt aangesteld om de inventarisatie uit te voeren. Vakland, samen met de maatschappelijke partners, richt zich op het faciliteren van leer- en ontwikkelingsmogelijkheden om de regio te versterken.
- *Vraagstimulering* - Voor 2025 wordt een nieuwe tournee voor vraagstimulering voorbereid, geïnspireerd door het Circus Vakland van 2023/24. Dit jaar wil men de impact vergroten door nieuwe aanpakken te zoeken. Het Circus Vakland heeft al veertien dorpen bereikt, waarvan sommige een Dorpsversterker hebben en andere nog niet. Er zijn nog veel dorpen in Het Hogeland die niet bezocht zijn. De nieuwe tournee zal een andere voorstelling omvatten, met een kindercircus, dorpsactiviteiten en vooral de Aandachtschenkerij. Dit is het moment waarop dorpsbewoners vragen krijgen over wat ze willen leren, doen of maken, zowel voor zichzelf als voor hun dorp. Het circus wordt samen met lokale ondernemers, dorpsbelangen en inwoners georganiseerd. Partners in dit project zijn onder andere Mensenwerk Het Hogeland, Vereniging Groninger Dorpen, de gemeente Het Hogeland en diverse bedrijven, zoals Rabobank en Circus Salto. De partners, die dit project ondersteunen, hebben zelf geen economisch, selectief voordeel bij de uitvoering, maar maken enkel het project mogelijk (geldschietters).
- *Inbedding in Infrastructuur dorpen* - In dit onderdeel worden verbindingen gelegd tussen bestaande dorpsinfrastructuren en verschillende lokale ondersteuners zoals dorpsversterkers, dorpsondersteuners (zorg) en dorpscoördinatoren (gemeente). Dit gebeurt binnen bestaande dorpsstructuren zoals dorpshuizen en verenigingen. Dit is een uitkomst van vraagstimulering en zorgt ervoor dat er een verankering plaatsvindt in een dorp. Dit gaat middels, inwonersverenigingen en clubs.
- *Aandachtschenkerij* - De Aandachtschenkers spelen een belangrijke rol, vooral tijdens drukke periodes zoals bij het Circus, maar ook het hele jaar door spreken zij mensen die interesse hebben in ontwikkel- of leerprogramma's. De Infopleinen bieden een gelegenheid om mensen te bevragen.
- *Vakland café* - Vakland Café organiseert elke maand een grote bijeenkomst rond een specifiek thema voor alle aanwezigen. Ze benutten de gezamenlijke denkracht van iedereen die in Vakland Café aanwezig is om verschillende onderwerpen te verkennen. Thema's die Vakland heeft behandeld zijn onder andere de Onderzoekswerkplaats, inclusiviteit, participatie, onderwijsvernieuwing en binnenkort denken we aan een Vakland Café over sporten en bewegen, impactondernemen en iets met textiel. Op 31 januari heeft Vakland

bijvoorbeeld een Café gehouden waarin vragen werden gesteld over hoe we gezamenlijk aan de toekomst van Landgoed Schelligheheert, een historische boerderij met ruim 5ha weinig levende grond, kunnen werken.¹

4.2. Staatssteunbeoordeling op niveau van de aanvrager (Vakland) en op niveau van eventuele ondernemingen

De samenwerking is gericht op het de vragen van inwoners en dorpsverenigingen en is gericht op het algemeen belang daarin. De onderliggende vraag wat een dorp graag zou willen is daarin belangrijk. Bovengenoemde onderdelen zijn niet-economisch en vallen niet onder het staatssteunregime, omdat er geen economisch voordeel voor één partij of meerdere selectieve partijen aanhangt. Daarbij is de redenering dat dit activiteiten zijn van sociale aard (maatschappelijk) en daarom niet als economisch kwalificeren.

Wél is essentieel dat er geen economisch, selectief voordeel mag ontstaan bij bijvoorbeeld de samenwerking tussen dorpskernen en eventuele ondernemingen. Er mogen daarom bijvoorbeeld geen contracten met specifieke bedrijven worden gesloten met de ontvangen steun. Daarnaast is er ook genoemd dat er ontwikkel- of leerprogramma's uit de 'aandachtscherij' kunnen volgen, deze programma's mogen met de ontvangen steun door Vakland als betaalde dienst in de markt worden gezet of daarin zorgen voor een economisch, selectief voordeel voor bijvoorbeeld BiblioNet.

5. Onderwijsactiviteiten

- Primair onderwijs

Vakland biedt programma's aan zoals de Verlengde Schooldag en Niet Stapelen Maar Vangen, waarin praktijkvakken worden toegevoegd die buiten het reguliere curriculum vallen, zoals natuur- en milieueducatie. Leerlingen werken samen aan moestuinen, insectendorpen en praktijkgerichte activiteiten. Daarnaast verkennen ze leeromgevingen zoals de natuur, de Eemshaven en het Werelderfgoedcentrum aan de Wadden.

- Voortgezet onderwijs

Voor het voortgezet onderwijs bieden we vak HAVO, waarin leerlingen kennismaken met ambachten en praktische beroepen zoals meubelmaker, edelsmid en hovenier. Dit gebeurt in samenwerking met het primair onderwijs, het Hogeland College, Terra en mbo-instellingen zoals Noorderpoort en Alfa.

- Onderzoekswerkplaats

In de Onderzoekswerkplaats werken hbo-, mbo- en soms vo-studenten aan regionale vraagstukken, aangedragen door bedrijven, maatschappelijke organisaties en dorpsgemeenschappen. Vakland koppelt deze vraagstukken aan geschikte studenten en stemt ze af op opleidingseisen. De Onderzoekswerkplaats is actief op diverse locaties, met Warffum als voorbeeld van samenwerking tussen verschillende onderwijsniveaus. We werken samen met scholen, ondernemersverenigingen en lokale initiatieven.

5.1. Staatssteunbeoordeling op niveau van de aanvrager (Vakland) en op niveau van eventuele ondernemingen

De personeelskosten welke hangen aan bovenstaande activiteiten betreffen activiteiten welke onder het reguliere onderwijs (onder toezicht van de staat) vallen en daarom niet-economisch zijn. Mondeling is besproken dat in een onderzoekswerkplaats het voor het classificeren als niet-economisch niet zo mag zijn dat er sprake is van advisering op individueel niveau, omdat het dan zo is dat een onderneming feitelijk met een economisch, selectief voordeel kan 'weglopen'. Immers ontvangt men dan van een student een bedrijfsadvies welke onder normale omstandigheden wellicht zal moeten worden ingekocht (denk aan advisering over een businessplan).

In dit geval heeft men mondeling verklaard en bevestigd (op 10 maart 2025) dat hier geen sprake van is, omdat alle resultaten open en breed worden gedeeld op de website én deze advisering van een dermate niveau is dat eerder de daadwerkelijk uitwisseling tussen de 'jongere' en de 'oudere' centraal staat (het zoeken van verbondenheid en kennisdeling daarin).

¹ Extra toelichting n.a.v. vragen op 10 maart 2025.

6. Ondernemerschap

- Impact ondernemen aanjagen & begeleiden

Samen met Rabobank, Impact Noord en een aantal andere organisaties heeft Vakland in 2023 een brainstorm gehad over het inrichten van een Impactstraat. Hierbij werkt Vakland samen met andere partners aan het bevorderen van 'impact ondernemen'. Voor Vakland betekent dit concreet dat de mensen die bijvoorbeeld in het Klei Impuls project participeren en een impactvolle onderneming willen starten, deel kunnen nemen aan een impactprogramma waardoor ze leren om impactvolle ondernemers te worden.

Vakland zoekt de mensen op, faciliteert met opleidingen en koppelt deze opleidingen aan mensen. Er zijn veel partners betrokken bij dit initiatief, waaronder Rabobank, Univé, Hanzehogeschool, RUG en Impact Noord. Daarnaast zijn er ook verschillende deelnemende bedrijven rond Impact Noord actief.

- Klei impuls

In het Klei Impuls project begeleiden ze mensen voor langere tijd bij hun wens en/of droom. Bijvoorbeeld, als je ondernemer wilt worden of jezelf ergens in wilt bekwamen, dan volg je een traject met een persoonlijke coach.

De ondernemerscoaches komen uit het Hogeland. Dat zijn voormalig Rabobankmedewerkers, individuele coaches en jongerenwerkers. Samen vormen zij het Klei Impuls project. Vakland wil dit project onderbrengen in een aparte stichting en begroten daarom nog eenmaal een bedrag. Daarna zal het op eigen benen verder moeten en waarschijnlijk ook gefinancierd kunnen worden uit andere bronnen.²

6.1. Staatssteunbeoordeling op niveau van de aanvrager (Vakland) en op niveau van eventuele ondernemingen

Als de deelnemende ondernemingen hulp krijgen die ze normaal gesproken zouden moeten betalen, kan dit als staatssteun worden gezien. Dit betekent dat de ondernemingen een voordeel ontvangen dat ze onder normale omstandigheden niet zouden krijgen. Vakland zelf ontvangt geen betaling voor de hulp die het biedt (dienstverlening), maar de ondernemingen krijgen wel iets waar ze anders voor zouden moeten betalen. Dit wordt een 'verlichting van de lasten' genoemd. Het betekent dat de ondernemingen diensten ontvangen zonder kosten, terwijl deze normaal gesproken commercieel betaald zouden moeten worden. Volgens de regels voor staatssteun beschouwen we deze hulp als een 'dienst'. Er zijn ook andere ondernemingen die soortgelijke diensten aanbieden, zoals het begeleiden van potentiële ondernemers en coaching trajecten. Dit maakt dat de ondernemingen een de-minimisverklaring zullen moeten invullen om deel te kunnen nemen aan deze trajecten. De waarde van de coaching trajecten en het impactvolle begeleiden moet financieel worden vastgesteld door aanvrager. De ondernemingen dienen een de-minimisverklaring te ondertekenen waarin de waarde van de ontvangen advisering is opgenomen. De aanvrager houdt een administratie bij van deze verklaringen, die bij de verantwoording van de subsidie gecontroleerd kunnen worden.

Vakland zal deze de-minimisverklaringen bewaren als formulieren en zal ze bij eventuele controle door de provincie Groningen moeten laten zien.

! - Dit zal daarom ook als verplichting in de beschikking moeten worden opgenomen.

7. Vrijwilligersacademie

Er werden diverse trainingen en cursussen georganiseerd voor vrijwilligers in de dorpen, variërend van boomzagen en het goed besturen van organisaties tot cursussen zoals Talentfluisteraar en Positieve Gezondheid. De Vrijwilligersacademie wordt georganiseerd in samenwerking met Werk op Maat, Mensenwerk Het Hogeland en de Gemeente Het Hogeland, en kan ook door vrijwilligers zelf worden ondersteund.

² <https://vaklandhethogeland.nl/klei-impuls-project/>

7.1. Staatssteunbeoordeling op niveau van de aanvrager (Vakland) en op niveau van eventuele ondernemingen

Belangrijk is of de diverse trainingen en cursussen een marktwaarde vertegenwoordigen, in dit geval betreffen het enkel trainingen voor vrijwilligers waarbij er geen betalende deelnemers zijn.³ De vrijwilligers zijn geen onderdeel van ondernemingen en nemen op persoonlijke titel deel aan een cursus, ook daarom is er geen sprake van afname van dienstverlening door ondernemingen. Ook op het niveau van Vakland ontstaat er geen economisch, selectief voordeel.

8. Noodzakelijke kosten uitvoering van programma

Het aanjagen houdt in het opsporen van mogelijkheden en het naar het projectstadium brengen van deze mogelijkheden. Het ondersteunen houdt in het zorgen en faciliteren van het werken in 't Wieshoes, inclusief het gebouw en de accommodaties die we nodig hebben voor onze programma's en projecten. Samenwerkingspartners in deze infrastructuur is zeker de gemeente Hogeland, die zoals we zeiden een ton subsidie per jaar beschikbaar stelt voor de komende vier jaar.

- Opsporen van mogelijkheden en deze naar het projectstadium brengen
- Faciliteren en ondersteunen van programma's en projecten in 't Wieshoes
- Beheren en onderhouden van het gebouw en accommodaties voor programma's
- Samenwerken met gemeente Het Hogeland voor subsidiebeschikking
- Samenwerken met BiblioNet voor gebruik en eigendom van 't Wieshoes
- Beheer van de lening van 250.000 euro via Roemte en SVN

9. Overhead (15 procent) & accountantsverklaring

Een post van 15% opgenomen voor de overhead. Daarin zitten de operationele ondersteuning en de schoonmaakkosten. Dit ligt binnen het redelijke en zal meeliften op de niet-economische activiteiten in dit project (niet-staatssteungevoelig).

BIJLAGE 1 - zie bijgevoegde Excel begroting in dossier

BIJLAGE 2 - toelichting inzake de markconforme tarieven

³ Voorbeeld: https://vaklandhethogeland.nl/cursus_type/dorpsgids-op-het-hogeland/

De inhoud is goed beschreven in de aanvraag en toelichting daarop. De vraag is nu gericht op de tarieven, het tarief van de projectleider is afhankelijk van de mate waarin de projectleider zelfstandige verantwoordelijkheid draagt en van de complexiteit van de organisatie per project.

Geld gaat in mensen zitten omdat we onze kosten voor organisatie en faciliteiten minimaal houden en niet in deze aanvraag hebben verwerkt.

GC is de aanvrager en beheert projecten en voor de PL huurt zij ZZP'ers in.

We werken met ZZP'ers omdat we op projectbasis zijn gefinancierd en geen duurzame loondienst verplichtingen kunnen en willen aangaan. In het kader van de WET DBA zijn we wel een proef begonnen met een nul-uren contract voor iemand die onze leden administreert en projectondersteuning levert.

We werken met tarieven voor de ZZP'ers, waarvan we 20-50% cofinanciering vragen. Doordat we geen BTW kunnen aftrekken, 'dempt' de 21% het cofinancieringspercentage.

De aanjager directeur heeft de volgende rollen, de overige ZZP'ers hebben ook een of meer van deze rollen:

1. Regiodirecteur: Leidt de organisatie met een focus op regionale ontwikkeling en strategische besluitvorming.
2. Regionale Organisatieontwikkeling: Stimuleert en coördineert de groei en verbetering van de eigen en de lokale organisaties en initiatieven.
3. Directievoering: Beheert de dagelijkse operaties en zorgt voor de uitvoering van de strategische visie.
4. Innovatie spotter: Identificeert en promoot nieuwe ideeën en trends die de ontwikkeling van de regio kunnen bevorderen.
5. Senior onderzoeker: Voert diepgaand onderzoek uit naar regionale vraagstukken en biedt inzichten ter ondersteuning van beleid en strategie.
6. Programmaleider: Beheert en coördineert specifieke programma's om de doelen van de gebiedscoöperatie te realiseren.
7. Projectleider: Leidt en superviseert projecten van concept tot uitvoering, waarbij de resultaten en deadlines in de gaten worden gehouden.
8. Accountmanager: Onderhoudt relaties met stakeholders en partners, en zorgt voor een optimale samenwerking en communicatie.
9. Aanjager/Aandachtschenker: Stimuleert en motiveert teamleden en partners om initiatieven te ontplooiën en doelen te bereiken.
10. Netwerk houwer: Creëert en onderhoudt waardevolle netwerken met diverse stakeholders om samenwerking en synergie te bevorderen.

- 11. Consultant: Biedt deskundig advies en ondersteuning aan regionale en lokale organisaties en initiatieven, gericht op hun ontwikkeling en groei.
- 12. Fondsenwerver: Identificeert en benadert potentiële financieringsbronnen en subsidies om projecten en initiatieven binnen de gebiedscoöperatie te ondersteunen.

Benchmark tarieven:

- Regiodirecteur: €5.11c- €5.11c per uur
- Regionale Organisatieontwikkeling: €5.11c- €5.11c per uur
- Directievoering: €5.11c- €5.11c per uur
- Innovatie spetter: €5.11c- €5.11c per uur
- Programmaleider: €5.11c- €5.11c per uur
- Projectleider: €5.11c- €5.11c per uur
- Accountmanager: €5.11c- €5.11c per uur
- Aanlager/aandachtschenker: €5.11c- €5.11c per uur
- Netwerk bouwer: €5.11c- €5.11c per uur
- Consultant: €5.11c- €5.11c per uur
- Fondsen werver: €5.11c- €5.11c per uur

- 1. De Governance: er is een bestuur van leden (100% cofinanciering en niet genoemd in de aanvraag). Het bestuur mandateert een uitvoeringsorganisatie voor het uitvoeren van de projecten, de uitvoering staat onder leiding van de meewerkend directeur. De uitvoeringsorganisatie legt verantwoording af aan het bestuur. Het bestuur legt verantwoording af aan de ALV in de vorm van een financieel jaarverslag, bestuurlijk jaarverslag en een impact jaarverslag.
- 2. De aanvraag is inclusief BTW.
- 3. De gevraagde subsidie is 5 ton. Specificatie per (deel)project kan op verzoek.
- 4. Dekkingsplan: zie cofinanciering
- 5. Benchmark zie boven.